

Tõstamaa Tuuled

Tõstamaa
valla
ajaleht

Nr. 8 (78)

August

2002

VI Tõstamaa Valla päevad

16.-18. august 2002

Reedel, 16. augustil

18.00 **Mõisakontsert** Romantilist muusikat suveõhtuks

Kitarriduo Anastasia Bardina ja Tiit Peterson

Piletite eelmüük raamatukogus 35.-, kohapeal 50.- (piletite arv piiratud)

Tõstamaa mõisa saalis

20.00 **Vallapäevade avamine**

Saxoni puhkpillimuusika ja Rõõmurullide tantsud, üllatusesinejad

alevi keskel

21.00 **Tõstamaa Lusti ja Lõbu Seltsilt õhtu “Kui kange oled, Tõstamaa”** Võistlused, mängud, ansamblid REM ja Tule Taevas Appi

vanas bensiinjaamas

Laupäeval, 17. augustil

8.00 **Virgutusjalutuskäik**

Mööda Tõstamaa matkarada Efeliline Liiviga, ca 4 km.

valla kaardi juurest

9.00 **Turuhommik**

keskalev

Oma kaubaga on oodatud käsitöömeistrid, talunikud jne.

10.00 **Mesindustund Nurme mesilas Tõstamaal**, Ringi tn 5

Mesila tutvustus, õieteraapia, mee degusteerimine, müük, jne.

10.00 **Pereüritus Kõstri talu õuel** Sirli ja Anuga

10.00 - 12.00 **Käsitöönäitus hooldekodus**, hoolealuste tööd

11.00 **Epp-Maria pildid** (L 11-19, P 11-13)

rahvamajas

Näitus Epp-Maria Kokamägi suvel Kastnas valminud töödest.

Järg lk 2

Mõista, mõista, kus asub see sild Tõstamaal?

Täna lehes:

<i>Vallavalitsuse määrus</i>	lk 2
<i>Maade tagasitaotlejad kiirustage</i>	lk 3
<i>Kalapüügist</i>	lk 3
<i>Seliste külal oma tuba</i>	lk 4
<i>Kuninga riidetest</i>	lk 4
<i>Puti Leidal külas</i>	lk 5
<i>Lasteaia tasust</i>	lk 5
<i>Nostalgia ehk muinaslugu muusikas</i>	lk 6
<i>Evald Karjel</i>	lk 6
<i>Rannamängud 2002</i>	lk 7
<i>Pärnumaa suvemängud</i>	lk 8
<i>Õnnitlused ja kuulutused</i>	lk 8

Algus lk 1

- 12.00 **Jalgrattaorienteerumise start**
 12.00 **Lasteaiaüritused**
 näitus "Loodusest ruumi", kell 13 jooksuvõistlus lasteaiaelastele
 14.00 **TKOÜ õlle-vorsti katsumine**
 15.00 **Võistlus ronimisseinal**, avatud alates 11-st
 16.00 **Kirikukontsert**, ETV tütarlaste koor *Aarne Saluveeri* juhtimisel
 eelmüük raamatukogus 35.-, kohapeal 50.-
 17.00 **Seliste külatoa avamine**
 18.00 **Kontsert "Nostalgia"** solistidelt Nizni-Novgorodist,
 Jaaguranna Lillelaagri lilleseadenäitus
 19.00 Kuressaare näitetrupp **"Tuled karidel"**, pilet 20 kr., lastele 15 kr.
 20.30 - 00.30 Audruranna näitering **"Hullud naised"**
 Tantsuks ansambel "Alfons", pilet 15 kr.
 21.00 Õdus õhtupoolik ansambliga **"Justament"**
 Maie Lätti lilleseadekooli etendus
Laululaval
 Piletid eelmüügist Tõstamaa Raamatukogus,
 odavamad kuni 15. august, kohapeal 70.-

rahvamaja eest
lasteaias

Must roos
alevi keskel

Tõstamaa kirik
Endises Seliste kontoris
Seliste kirikus

Tõstamaa rahvamajas
Seliste rahvamajas

Pühapäeval, 18. augustil

- 10.00 **Kalmistupüha Kastnas**   **Kastna kalmistu**
 11.00 **Kalmistupüha Tõstamaal**   **Tõstamaa kalmistu**
 13.00 **Vallapäevade lõpetamine**   **Keskalev**
 Tõstamaa isetegijate kontsert

Läki mesindustundi ...

Tõstamaa Vallavalitsuse määrus

06.08.2002. a. nr. 9

Valimisjaoskondade
moodustamine

Lähtudes kohaliku omavalitsuse
volikogu valimise seaduse (RT I
2002, 36, 220) paragrahvist 10:

1. Moodustada Tõstamaa vallas
seoses kohaliku omavalitsuse
volikogu valimisega kolm valimis-
jaoskonda

**Nr. 1. Tõstamaa valimisjaos-
kond**, kuhu kuuluvad - Tõstamaa
alevik, Lõuka, Ermistu, Tõlli,
Värati, Kastna, Ranniku ja
Rammuka küla.
Valimisjaoskonna asukoht:

Tõstamaa rahvamaja.
Aadress: Varbla mnt. 3, Tõstamaa
alevik, 88101 Pärnumaa.

Nr. 2. Tõhela valimisjaoskond,
kuhu kuuluvad - Tõhela,
Männikuste, Alu ja Kiraste küla.
Valimisjaoskonna asukoht:
Tõhela rahvamaja.
Aadress: Tõhela küla, Tõstamaa
vald, 88102 Pärnumaa.

Nr. 3. Pootsi valimisjaoskond,
kuhu kuuluvad Pootsi, Lao, Peerni,
Kõpu, Kavaru, Päraküla ja Seliste
küla.
Valimisjaoskonna asukoht:
Pootsi koolimaja.

Aadress: Pootsi küla, Tõstamaa
vald, 88103 Pärnumaa.

2. Väljaspool oma elukohajärgset
jaoskonda saab hääletada
Tõstamaa valimisjaoskonnas nr. 1.

3. Valijad, kelle elukoha andmed
on elanikeregistrisse kantud valla
täpsusega, saavad hääletada
Tõstamaa valimisjaoskonnas nr. 1.

Toomas Rõhu
vallavanem
Eve Sahtel
vallasekretär

Maade tagasitaotlejad peavad kiirustama

1. juulil 2002.a. jõustus Vabariigi Valitsuse määrus nr. 189, millega muutus õigusvastaselt võõrandatud maa tagastamise kord.

Määruse alusel on õigustatud subjektiks tunnistatud isik kohustatud maa tagastamise toimingud lõpetama ettenähtud kuupäevadeks.

Kui maakonnakomisjoni otsus maa tagastamise kohta on tehtud enne 1. jaanuari 1995.a, peab õigustatud isik talle tagastatava maaga seotud toimingud lõpetama **1. jaanuariks 2003.a.**

Kui maakonnakomisjoni otsus on tehtud 1. jaanuarist 1995.a. kuni 31. detsembrini 1998.a., peab maa tagastamise toimingud lõpetama **1. juuliks 2003.a.**

Kui maakonnakomisjoni otsus on tehtud 1. jaanuarist 1999.a. kuni 30. juunini 2002.a., tuleb maa tagastamise toimingud lõpetada **1. novembriks 2003. a.**

Õigustatud subjekti poolsed toimingud on: maa tagastamise avaldus mõõdistamise kohta, kokkulepped maa jagamise kohta, lepingu sõlmimine maamõõtjaga, piirisihtide raiumine.

Kui tähtaegselt ei ole võimalik maa tagastamise toiminguid lõpule viia, võib õigustatud subjekt taotleda tähtaja pikendamist, näidates ära maa tagastamist takistavad põhjused ja esitades tõendid põhjuste olemasolu kohta.

Kui põhjused on mõjuvad, võib vallavalitsus pikendada toimingute lõpuleviimise tähtaega.

Kui aga ei taotleta tähtaja pikendamist ja põhjused ei ole mõjuvad, loeb kohalik omavalitsus isiku maa tagastamise nõudest loobunuks ja lõpetab korraldusega tagastamismenetluse. (Omandireformi seaduse § 12 lõige 7)

Loodame, et meil asi nii hulluks ei lähe, et peame maa mittetagastamise korraldusi tegema hakkama.

Kuid maa tagastamisega on juba kiireks läinud ja ei maksa oodata enam kellegi meeldetuletust.

Heino Laanemets
maanõunik

Piiratud vahenditega kalapüük

Tõstamaa vallas on mitut sorti kalamehi: kutselised kalurid, kolmevõrgumehed (piiratud vahenditega püük) ja harrastukalastajad.

Vahelduva eduga on kolmevõrgumeestega tegelenud vallavalitsus. Töö paremaks korraldamiseks anti asjaajamine keskkonnateenistusel meie üle, kalapüügiseaduse muutmise tõttu võeti see õigus jälle ära. Praeguse seisuga on meil aasta lõpuni leping keskkonnaministriga, mis lubab meil vastavalt ettenähtud kalapüügivahendite piirnormidele piiratud kalapüügivahendeid jagada. Loodame, et lepingut pikendatakse ka järgmiseks aastaks ja kalamehi ei jooksutata enam Pärnu vahet.

Piiratud kalapüügiõigust saab vastavalt seadusele taotleda mere ranna või järve kalda piiresse jääva füüsilisest isikust kinnistu omanik või valla alaline elanik. Kuna soovijaid palju ja piirnormid väikesed, on merel käimine meie mereäärse valla elanike eelis ja seetõttu alaline elanik peab omama sissekirjutust meie vallas.

On kalamehi, kes ei tea, et piiratud kalapüügivahendid on merel kuni 3 nakkevõrku, 1 kuni 1 m suu kõrgusega ääremõrd ja põhjaõngejada kuni 250 konksuga. Järvedel samuti 1

ääremõrd, nakkevõrk, Ermistul lisaks ka põhjaõngejada 100 konksuga. NB! Nakkevõrgu silmasuurus ei tohi järvedes olla väiksem kui 70 mm!!

Püügivahendite piirarvud Ermistu järves: ääremõrd suu kõrgusega kuni 1 m - 10, nakkevõrk - 15, 100 õngekonksuga põhjaõngejada - 6

Püügivahendite piirarvud Tõhela järves: ääremõrd suu kõrgusega kuni 1 m - 5, nakkevõrk - 5.

Piirarvud merel

Nakkevõrk pikkusega kuni 35 m - 61
Nakkevõrk pikkusega üle 35 m - 30
Mõrd suu kõrgusega kuni 1m - 7
Põhjaõngejada 100 konksuga - 16

Kuna kõik piirarvud olid taotlustega ületatud, siis pikad võrgud tegime lühikeseks. Ääremõrda püüdsime kuude lõikes jagada kord ühele kord teisele, põhjaõngejada konksude arvu vähendasime suvekuudel. Lubasid merele on 54.

Avaldusi järgmiseks aastaks saab esitada 1. jaanuariks vallavalitsusele. Kalapüügiõigust ei pea taotlema terveks aastaks, kindlasti palume ära märkida täpselt kuud ja mis vahenditega mis kuul püüda tahate.

Tähelepanu praegused kalamehed! Probleeme on aruannete esitamiseга.

Kui teil on luba kehtiv, siis iga kuu 05. kuupäevaks peab vallavalitsusele tooma aruande. Probleemiks oli ka eelnev kord, kus aruannet ei esitatud, kui merel kuu jooksul ei käidud. Praeguse kalapüügiseaduse järgi tunnistatakse kalapüügiluba kehtetuks, kui aruanded on esitamata! Vallavalitsusel on kohustus esitada iga kuu aruande mitteesitajate andmed ka keskkonnainspektsiooni. Juuni kuul oli nn patuseid merel ja järvedel kokku 13, see kuu juba 17. Kui te tahate ka järgmiseks aastaks kalapüügiluba, siis esitage aruanded tähtaegselt, merel mitte käimise korral andke sellest mulle lihtsalt teada (inspektsiooniga on kokkulepe, et siis pole vaja tühja lehte esitada).

Merel/järvel käimise korral peab aruande leht olema korralikult täidetud, tihti unustatakse ära kas isikukood või tähised püügivahendite kohta (nt 8 on nakkevõrk koos alanumbritega, mis tähistab silmasuurst).

Raine Viitas
keskkonnanõunik

Seliste külal oma tuba - Tule nagu oled !

Nii nagu kodu väärtustad siis enam, kui oled kaugel eemal, nii sünnivad ka väärt ideed. Võõrsil märkad paremini seda head, mis seal juba toimib ja mida võiks meilgi proovida. Mina sain väga väärt kogemuse võrra rikkamaks elades kolm kuud Soomes. Suures Helsingi linnas, kus mul puudusid absoluutselt tuttavad, leidsin enda jaoks korraga Advendistide kiriku kohviku Speed, mille silt "Tule nagu oled", ärgitas sisse astuma. See oli väga huvitav kohvik, kuna esmaspäeval oli see mõeldud kõigile välismaalastele, kolmapäeval soomlastele ja pühapäeval venelastele. Lisaks toimusid neljapäeviti seal venelastele soome keele tunnid. Õhtud olid väga hoolikalt ette valmistatud. Kord oli välismaalaste õhtul nukuteater, kus näitleja mängis kardina taga korraga mitme käpik-nukuga nii osavalt, et lõpuks jäigi

vaevama küsimus - kui palju sel näitlejal käsi oli. Ühel venelaste õhtul vaatasime videot Moskva kuulsast näidendist. Selles esinenud peanäitleja oli peale etendusi läinud kloostriks nunnaks, sel teemal toimus mõttevahetus kõigi koosviibijate vahel. Ühel üritusel tutvustas vene kirjanik Sank-Peterburist oma raamatut "Barjäärid". Raamat räägib sellest, et inimene on kui aednik. Hea aednik ehitab oma aiale korraliku tara ja peavärvast laseb ta sisse kõik hea, tagumisest viib välja halva. Aga on ka olukordi, kus tuleb külalisele ei öelda ja värvast mitte avada, et pärast ise mitte kannatajaks pooleks jääda. Mõnikord tuli rahvas lihtsalt kokku et laulda või lugeda luuletusi. Kohvikus suitsu ei tehtud, alkoholi ei tarbitud ja nõmme-liiva tee ja küpsised olid tasuta.

Tekkis kange soov midagi taolist Selistes ära teha. Kuhu võiks inimene tulla nagu ta on - rikas või vaene ...Kuhu võiks tulla sinagi.

Nüüdseks on asjalood nii veerenud, et mõtteid oma nurgakesest, kus vahel kokku saada ja kus oleks avatud avalik interneti punkt, on keerlenud teistegi külaelanike peades. Küla seltsi ettevõtmisel ja Tõstamaa valla abil ja materiaalsel toetusel avatakse vallapäevade raames külatuba. Külatoa ruumides on külastajatele avatud ka näitus Seliste küla ajaloo, mille pani kokku kohalik arhivaar Eve Jürgens. Esialgu on plaanis hakata korraldama regulaarseid teejoomise ja küpsiste söömise õhtuid igal pühapäeval kell 17.00 ja seda juba alates 25.augustist, mil tuleb esinema loengute tükliga Sirje Kauks teemal "Aita ennast ise".

Jaak Tomson

Kuninga riie test

Eelmise vallalehe artiklis "Kuninga uued rõivad" kurdab Jaak Tomson, et atesteeritud Jaaguranna lillilaager on valla 10 aastapäeva trükises oleval kaardil märgitud täpiga, mitte atesteeritud aga majutuskoha tunnusega. Samuti pole ta pääsenud nn. "õukonna punasele vaibale", on jäänud ilma aastapäeva "kuldkirjaga" kutsest, tema tegemisi pole kajastatud trükises olevas kroonikas. Autor tunneb ennast õuenarriks tehtuna ja arvab, et keegi, ilmselt siis vallavalitsus, on teinud midagi väga valesti ning näeb kõige taga pahatahtlikkust ja tunnetel mängimist. Kümnennda aastapäeva, nagu ka viienda puhul, andsime välja trükise, kus püüdsime anda ülevaate omavalitsuse tegevusest. Rahakott ja olemasolev materjal võimaldasid selle välja anda 16 küljesena. Kindlasti väärksid vallaelanike tegemised paksu raamatut, kuid see polnud selle trükise eesmärgiks. Tekstid ja kroonika tuli viia kavandatud mahule vastavaks, näiteks ka Madis Veskimägi põhjalik kuuekülgeline Tõstamaa meditsiinilugu mahutada ühele jne.

Tagaküljel oleval turismikaardil olid meie poolt väljastatud materjalil kõik objektid tähistatud punktiga, mille siis kujundaja asendas vastava tähisega. Inimliku eksimusena on kaardil küll tekst Jaaguranna Lillilaager, kuid majutuskoha tähise asemele jäänud punkt. Oleme lillilaagri esindajaga sellest suuliselt rääkinud, kuid vabandame veel kord. Tegijail juhtub, nii on raamatus veelgi mõned vead, mille pärast samuti vabandame.

Raamatu trükkimine polnud vallas atesteeritud veel ühtegi majutuskoha*. Atesteerimise mõte ongi selles, et omavalitsuse ja riigi tasandil teataks, kes millega tegeleb ja oleksid täidetud elementaarsed majutus-asutusele esitatud nõuded. Kuna asi on suhteliselt uus, otsustasime tegutsejad siiski kaardile kanda.

Peoõhtu puhul kaalusime, kas korraldada see vastuvõtuna teenekamatele, piletitega või kuidagi teisiti. Leidsime, et iga vallaelanik on kindlasti püüdnud oma tegemistes anda parima ja valla aastapäev võiks olla pidu kõigile. Nii oli aktus-kontsert-tants tasuta ja kuulutused kujundatud kutsena kõigile vallaelanikele. Nn. kuldkirjas kutse

said külalised väljastpoolt, 10 aasta jooksul vallavolikogusse kuulunud ja valla vapimärgi omanikud. Arusaamatu on siin süüdistus mingist õukonnast ja "punasele vaibale" mittepääsemisest.

Jumalateenistusel osales ja kirikuõpetaja väga sisukat jutlust kuulas kahjuks nii vähe inimesi, et õpetaja alustas sõnadega: "Tore on Tõstamaa kirikus ka inimesi kohata".

Nii aastapäeva raamatute, kalendrite, fotonäituste jne. puhul oleme kutsunud kaasa lööma, huvitavatest sündmustest kroonikasse teatama, fotomaterjale esitama jne. Kahjuks on senini selles osas tagasihoidlikud olnud. Tuletan meelde, et traditsioonilisse vallakalendrisse oodatakse fotosid ja kroonikamaterjale 10. novembriks.

Oleme teinud lillilaagriiga koostööd mitmete probleemide lahendamisel ja seda enam üllatab süüdistav artikkel. Asjalik kriitika on teatavasti see, mille puhul on arusaadav, mis autori arvates on valesti tehtud ja mis sisaldab ettepanekuid paremini tegemiseks. Arvan, et palju pole neid põhimõtteid oodata ka Tõstamaa vallalehelt.

(järg lk 5)

(algus lk 4)

Mis kuninga alastiolemisse puutub, siis mõnikord võib alasti kuninga ootamatult leida ka peeglisle vaadates.

*Tänaseks on vallas atesteeritud majutuskohad Pootsi puhkemaja, Jaaguranna lillelaager ja Riida turismitalu. Erinevalt levinud arvamusest ei ole nõuded üle mõistuse keerulised.

Atesteerimisega kaasneb tasuta reklaam riigi turismiinfoportaalidesse kandmise näol.

Toomas Rõhu

Puti Leidal külas

Lastelaager Jaaguranna Lillelaagris toimus 14. - 30. juuli. Projektis "Huckelberrie Finn" osalesid Maardu Lastearjupaiga kasvandikud, kokku 15 last. Lühikese laagriaia jooksul tegid ja õppisid lapsed väga palju põnevat ning vajalikku. Laagrisse jõudes said lapsed endale kolme peale majakese. Vene lapsed pidid võtma oma grupile eesti keelse nime. Nii elasidki majakeses "metsapiigad", "ilvesed" ja "loodussõbrad", isegi "eriüksus" ei puudunud. Paariks nädalaks unustasid lapsed koduga seotud mured ja olid nagu lapsed ikka, veidi ulakad ja vallatud. Põnev oli matkata metsas ja karjuda nii, et mets rõkkab, ehitada Tõhela järve ääres liivaonne, mängida "Kentugi lõvi" ja punanahkasid. Hommikvõimlemisel tegid aga laagri lapsed päris mehhiko indiaanlaste harjutusi: kinnisilmi jooksu, tagurpidi käimist jms. Lastega koos panime üles ka lilleseadenäituse. Seliste puukirikusse, kus viidi laagri jooksul läbi koguni kaks jumalateenistust. Ühte teenistust viis läbi Elisabethi kiriku organist Merike Saaremets. Ka kohalikule inimestele, kes olid teenistusele tulnud, meeldis Merikese eeslaulmisel ja kirikurahva järgilaulmisel läbiviidud teenistus väga. Teine teenistus toimus aga

Artaljon Kesküla läbiviimisel vene keeles, et 7-14 aastased "huckelberrie finnid" kõigest paremini aru saaksid. Räpilikult muusikakava esitasid isa Artaljonile ka Maardu poisid. Lõpuõhtul toimus laagriaias koos lähedalasuva lastelaagri kasvandikega sõpruskohtumine-karneval. Tollel õhtul oli lastele suureks abiks laagris meelde tuletatud eesti keelest. Kui laste käest küsisime, mis neile kõige rohkem meeldis, siis vastasi kõik kooris Puti Leida juures. Eks ole suur asi võõras aias punaseid sõbraid, mustsõbraid ja kirsse süüa, kui mitte keegi ei keela. Vastupidi. Külma lehmapiimaga antakse marjade kõrvale juua. Küsisimusele: "Mis veel meeldis?" olid vastused väga erinevad, kellele Pärnu ekskursioon, kellele eesti keele tund, kellele lilleseadeõpetus jne. Kuid ühel meelel olid kõik, et kuskil mujal ei ole nad nii hästi süüa saanud. Kasvatajate ärgitusel, et austusest

Leida laste keskel.

kokk Katrin Kesteri töö vastu tuleb ka noa ja kahvliga sööma õppida, sõid laagri lõpus väga osavalt noa ja kahvliga ka kõige nooremad lapsed. Väga kurb päev oli lahkumise päev, paljud lapsed nutsid ja ega personalgi suutnud pisaraid varjata. 5. augustil külastas projekti juht Alex Trope Maardu Lastearjupaika ja viis neile külarahva poolt korjatud põllumajandussaadusi.

Laagri tegevuse võttis lühidalt kokku lilleseadeõpetaja
Jaak Tomson

MEELDETULETUS LASTEAIAS TASU KOHTA

Alates 01. juulist kehtib kord, kus lapsevanem peab olema tasunud enne esimest kuupäeva lasteaias kohamaksu ja toiduraha. Toiduraha tasaarvestus toimub järgmisel kuul. Võlgnevuse puhul last vastu ei võeta. Lapse puudumisest on soovitatav ette teatada, siis võetakse puudunud päev toiduraha arvestusest maha kohe. Mitteteatamisel alles teisel puudumise päeval.

Lasteaia tasu on võimalik üle kanda ka interneti teel, näidates ära, kelle eest tasutakse. Maksekorraldus tuleb viia rühma kasvataja kätte.

Eesti Ühispank, kood 401
A/a 10902001872008
Saaja: Tõstamaa Vallavalitsus

Möödunud aegade nostalgia ehk muinaslugu muusikas

14. august 19.30 Sanatoorium
 "Tervise" kultuurikeskus (järgne-
 tants 75.-)
 15. august 14.00 Kihnu rahvamaja
 täisk.20.- / õpilane 10.-
 17. august 18.00 Seliste puukirik
 (annetused)
 18. august 13.00 Pärnu-Jaagupi kirik
 (annetused)
 18. august 19.00 Pärnu Kuursaal täisk.
 20.- / õpilased 10.-

Galina ja Jevgeni Babinid on Venemaa Riikliku Filharmoonia solistid. Nende elu on nende laul, mida laulavad Jumalale meeleheaks. Vaimulikes lauludes ülistavad Volga ööbikud jumalat, kuid samavõrd teevad jumalale head meelt ka vene rahvalaulud ja romansid, mida nad esitavad. Tutvusin Galina ja Jevgeniga juba enne kontserti ühel vene adventistide kogukonna koosviibimisel Helsingis, kus ka mind ärgitati vene rahvalaule laulma. Kuigi tean, et ei pea viit, innustusin ühislaulmisest. Oma olemuselt on Babinid malbed, tasase häälega, head suhtlejad, oskavad väga hästi võtta kuulaja rolli endast peaaegu midagi rääkimata. Mäletan hästi seda tunnet vene solistide kontserdil, kui oli piinlik ja häbi oma nigela lauluoskuse pärast, kuid samas ka pisareteni liigutavalt hea meel nende edukast kontserdist. See malbe

Galina ja Jevgeni Babinid

abielupaar haaras oma võimsa aldi ja bassi kooskõlaga publiku endi lummusesse. Nende esinemistes oli tunda jõudu ja jumalikku väge. Soomes olid kuulsatel vene solistidel iga päev kontserdid nii Helsingis, Hyvaskylas kui mujalgi. Peaaegu igal õhtul rääkisime Babinitega väga palju Eestist. Meie sõprus sai alguse ühest õhtust ja samas oli tunne nagu oleksime olnud tuttavad juba terve igaviku. Tärkas idee korraldada Eestimaal kontsertturnee. Nüüd, mil me ei kuule ei raadiost ega telest head vene muusikat, tekitavad sedalaadi kontserdid igatsuse möödunud aegade järele. Kellele meenub lapsepõlv, kellele noorusaeg, kellele armee-

teenistus kaugel Venemaal, kellele esimene armastuski...

Siit ka kontserdi nimi NOSTALGIA. On päris kindel, et professionaalsel tasemel esitatud vene rahvalaulud, romansid, vaimulik muusika ei jäta kedagi külmaks, hoolimata rahvusest, usulistest ja poliitilistest veendumustest. Nii nagu head kunsti osati hinnata Soomes, osatakse seda kindlasti ka kõrgelt hinnata kontsertidel Narvas, Sillamäel, Jõhvis, Kohtla-Nõmmel, Aseris ja Pärnus ning Pärnumaalgi, kus vene keel juba ununema hakkab. Kauged külalised on ära õppinud ka kaks Raimond Valgre laulu. Üks neist on

"Pärnu ballaad", kuna pool Eestis viibimise ajast elavad nad Pärnu lähedases väikeses kenas kämpingus "Jaaguranna Lillelaager". Ja teine laul, "Muinaslugu muusikas", oleks väike nostalgiline hetk, mil mõtleme tagasi Eestimaal äsja toimunud suurüritusele - Eurovisiooni laulu- võistlusele. Nostalgia ju ongi mälestus ilusatest hetkedest elus, mis ei kordu enam iialgi. Ainus lohutus on see, et aeg- ajalt tekib neid ilusaid hetki aina juurde. Korraldajad loodavad, et ka eelseisvast kontserdist saab kord ilus nostalgia.

Kontsertturnee peakorraldaja
Jaak Tomson

Evald Karjel (1913-2002)

Evald Karjel (Andreas Evald) sündis 28. detsembril 1913 Tõhelas Võlla raba lääneservas asuvas kunagises Häidaste külas (nüüd Alu küla) Orikatoa eeskujulikus

E. Karjel Tõhelas noorusmail 1990. aasta suvel.

põlistalus. Evaldil oli kolm temast vanemat venda (Heinrich, Johannes, Eduard). Nooruses töötas ta "meieripoisina". Lõpetas Pärnu

Poeglaste Gümnaasiumi ja Voltveti Metsakooli. Töötas Taagepera ja Holdre saeveskis. 1941 kuni Rootsi põgenemiseni oli ta Vaiste saetööstuse juhataja. Saeveskile kuulus ka Vaiste sadam ja mitukümmend kilomeetrit metsaväljaveo kitsarööpmelist raudteed. Rootsis jätkas Evald metsanduse alal. Töö kõrvalt tehnoloogia- instituudis õppides omandas puidu- tehnoloog- inseneri kutse. Tegutses aastaid puidutööstuskontserni peavarustajana ja Rootsis asuva Euroopa suurima Otterbäckeni vineerivabriku direktorina. Töötas välja saepalkide kvaliteedi hindamise eeskirjad, mida seal Karjeli katekismuseks kutsutud. Lisaks hinnatud metsandus- spetsialistile oli ta veel tuntud

mükoloog. Jõudis Eestiski avaldada artikleid metsandusest, looduskaitsest, jahindusest, esineda konverentsidel. 1989 võttis osa Tallinnas toimunud rahvusvahelisest mükoloogide konverentsist ja see oli ka esimene kord pärast sõda, mil ta pääses uuesti Eesti metsa vaatama. Töötas Rootsi- Eesti metsakaubanduse sidemete loomisel jm. Kirjutas noorusaja mälestusi kodust ja kodukülast. 1990 oli Evaldil meeldejääv kohtumine tema kunagises koolimajas Tõhelas. Selleks puhuks korraldasime näituse sealsete läinud aegade meelde- tuletamiseks. Kogunes ümbruskonna inimesi, tema kodutalu kunagisi teenijaid, naabripoisse ja sugulasi.

(järg lk 7)

(algus lk 6)

Ta kõneles sisseelamisest Rootsimaal ellu – esimene asi olnud – rootsi keel selgeks (temal läinud see väga kiiresti)! Meenutas hea sõnaga Tõhela meieripoisi aega, kust ta head teadmised aurukatelde alal kaasa oli saanud ning mille tõttu ta Rootsis ülikooli lõputöögi soojusõpetuse alalt oli valinud. Oli mure meie metsade

pärast, eriti palkidega hooletult ümberkäimise pärast. Samas oli ka meeldiv kuulda Evaldi abikaasa maalikunstnik Klara Karjeli õpetusi seentega värvimisest. Selle kohtumise mälestuseks kinkis Evald Tõhela kunagisele Noorsooseltsi raamatukogule väliseesti ilukirjandust. Koos Leelaste küla Oltre talu perepoja Erich Karjeliga (tema isa oli

Tõstamaa vallavanem Rootsist põgenemise ajal) on nad Tõhela raamatukogu rikastanud 1125 väliseesti eestikeelse raamatuga. Selle suure töömehe viimased eluaastad olid rasked (lamas halvatusena). Evald Karjel suri 14.aprillil 2002.a.

Vaike Hang

RANNAMÄNGUD 2002

Rannamängud on Pärnumaal üks pikemaid sporditraditsioone, mille algusaega ei mäletagi. Kui algul võistlesid majandid, siis tänavu Häädemeestel juba kümnendat korda vallad.

Viimasel kümnendil on Tõstamaa kahel korral võitnud ja pea alati on olnud esikolmikus. Kahjuks tuli tänavu leppida Audru, Häädemeeste, Varbla ja Tahkuranna järel viimase viienda kohaga. Kuues rannaäärne vald Kihnu ei osalenud.

Erinevate aladega on rannamängud hea indikaator kohaliku spordielu tasemele. Tõstamaa sport on tuginenud keskkoolile, sealt on kuulunud valla võistkonda palju tugevaid tegijaid, põhjustades isegi nurinat, et täiskasvanud ei pääse lõõgile. Tänavu olime jõudnud olukorrani, et keskkoolist oli võtta vaid neli sportlast, teistest olid tugevamad nn. varem lõpetanud veteranid. Iseloomulik on ühe keskkooli noormehe vastus, suits hambus ja õllepudel käes, küsimusele, kas keegi keskkoolis spordiga ka tegeleb: meie hulgas spordimehi küll pole... Ehk peaks see tõik kooli juhtkonda panema mõtlema spordi edendamise ja treeningute vajalikkusest noorte kasvatamisel. Kui noori peale ei tule, on asi määratud hääbumisele.

Kuigi üldkokkuvõttes tuli leppida viimase kohaga, on seda enam väärt need, kes andsid spordiradadel oma parima.

Pendelteates oldi kolmandad, võistkonnas neidudest Grete, Moonika ja Lagle Adler, Siret Torilo, Kristiina Lepik, Karoliine Kask ja noormeestest Valvo Volgerad, Ago ja Alo Adler, Jaak ja Janek Jaansoo ning Oliver Leas.

Võrkpallis olid nii naised kui mehed neljandad. Naiskonnas mängisid Moonika ja Lagle Adler, Ivelin Midri, Kristiina Lepik, Raidi Rand ja Evelyn Liländer, meeskonnas Janek ja Marek Jaansoo, Kaupo Põltsam, Valvo Volgerad, Valeri Buravkov ja Toomas Rõhu.

Juhtkonnavõistluses osalesid vallavalitsusest Toomas Rõhu ja volikogust Marek Jaansoo. Kuigi nii “suusatamises” kui kindaviskes oldi teised, sai saatustlikuks mõlemale võrkpalliga kokkupuutunud just võrkpallisõot ja leppida tuli neljanda kohaga.

Perevõistluses oldi kokkuvõttes neljandad. Nooremas grupis oli perekond Reinson viies, vanemas perekond Jaansoo neljas, Reinson kuues, Tõnisson seitsmes ja Miidu üheksas.

Kõieveos olid Erkki Idvand, Ahto Peters, Ervet Sahtel, Valeri Buravkov, Toomas Rõhu ja Jaak Jaansoo neljandad.

Kalapüügil tuli Ain Birgil ja Toomas Rõhul samuti leppida neljanda kohaga, sest püütud kalad olid liialt väiksed.

Taidluses jagas meie näitetrupp 4.-5 kohta.

Viktoriinis olid kolmandad Karin Randmäe, Enn Martson, Karin Väana ja Kadri-Ann Valgeväli.

Sangpommis saavutati neljas koht. Tõstsid Jaak Jaansoo, Janar Jaansoo, Alo Adler ja Valeri Buravkov. Kahjuks jäid noorteklassis 3 kohta täitmata.

Ka viimasel alal **kergejõustikus** oldi neljandad. Tulemused:

mees-seniorid:

60 m	4. Jaak Valgeväli	9,0
kaugus	2. Jaak Valgeväli	4.58
kuul	7. Jaak Valgeväli	8.32
1000 m	1. Evald Virkus	3.26,7
	4. Jaak Valgeväli	4.05,7

nais-seniorid:

60 m	3. Karin Väana	9,1
kuul	1. Karin väana	11.70
kaugus	4. Karin Väana	3.66
500 m	ei osaletud	

mehed:

100 m	9. Alo Adler	12,7
	12. Toomas Mitt	14,3
kaugus	10. Alo Adler	4.93
	13. Toomas Mitt	4.56
Kuul	9. Toomas Mitt	9.53
	17. Alo Adler	8.32
1000 m	10. Oliver Leas	3.34,5
	11. Alo Adler	3.39,3

naised:

100 m	6. Tea Vallimäe	16,3
	7. Jaanika Soosaar	16,5
kuul	10. Renate Algepus	7.66
	11. Ivelin Midri	7.29
	12. Jaanika Soosaar	6.43
	13. Tea Vallimäe	6.23
kaugus	5. Kristiina Lepik	3.62
	6. Tea Vallimäe	3.57
500 m	5. Tea Vallimäe	1.47,2
	6. Jaanika Soosaar	1.47,7

poisid:

100 m	ei osaletud	
kaugus	ei osaletud	
kuul	ei osaletud	
1000 m	6. Lauri Sahtel	3.11,4

tüdrukud:

100	1. Karoliine Kask	13,6
	3. Grete Adler	14,0
kuul	3. Evelyn Vahemäe	10.18
	6. Karoliine Kask	8.67
	9. Grete Adler	7.53
kaugus	3. Kadri-Ann Valgeväli	4.29
	4. Grete Adlet	4.15
	6. Karoliine Kask	4.05
500 m	5. Kadri-Ann Valgeväli	1.43,5
	6. Karoliine Kask	1.45,1

Täna kõiki osalejaid, samuti laagri komandanti Arvo Miidot ja bussijuht Ando Lompi. Ilmselt sama tähtis kui võit, on ka osalemine: mitmete hinnangul ei ole nii mõnusat seltskonda-võistkonda ammu rannamängudel osalenud.

Toomas Rõhu

Õnnitleme augustikuu sünnipäevalapsi!

Mis on elu?

Tund teda trühib
hetk teda lükib.
Rõõmud niite põimivad,
mured sõlmi sõlmivad.
Südamevalu
ja joobumus,
mõtlikkus, nukrus
ja loobumus...
Iga su samm
jätab temasse kaja
rohkemgi vahest,
kui arvad, et vaja.

L. Andre

Liidia Märksuu	96	Uudu Kiirats	72
Veera Juhkam	95	Efeline Liiv	71
Adrian Raist	87	Liivi Pulk	70
Lidia Pinn	85	Eimar Rand	70
Jüri Merimaa	81	Verner Kuusik	70
Ilja Pajula	80	Aima Nurm	65
Estra Bart	80	Velli Riis	60
Voldemar Starkopf	77	Õie Raist	55
Naima Riis	77	Ida Vestmaa	55
Selma Karlep	76	Arno Jansen	50
Salme Kallas	75	Uno Jansen	50
Maimu Rohtla	75	Marika Somelar	50
Jakob Sutt	75		
Ingrid Taal	73		

Pärnumaa 41. suvemängud

Maakonna suvemängudel Vändras osales ka Tõstamaa esindus. Väiksemate valdade grupis saavutati üldkokkuvõttes Are ja Tahkuranna järel kolmas koht. Osaleti jahilaskmises, orienteerumises, kergejõustikus, naiste võrkpallis, juhtkonnavõistluses ja ergomeetril sõudmises.

Jahilaskmises on koht aasta-aastalt paranenud ja tänavu saavutati tihedas konkurentsias hea 5. koht. Võistkonda kuulusid Mikk Kuusik (meie parimana 22 punkti), Alar Kuusik, Mati Heinla ja Jaak Jaanso.

Kergejõustikus olime üldkokkuvõttes kümnendad. Auhinnalised kohad olid Evelyn Vahemäe 2. koht neidude kuulitõukes ja kettaheites ning Jaanika Soosaare 2. koht naiste 100 m jooksus. Väga tagasihoidlik oli meil kooliõpilaste osa.

Naiste võrkpallis jõuti finaalgroobi ja saavutati üldkokkuvõttes hea 4. koht. Mängisid Ivelin Midri, Kristiina Lepik, Raidi Rand ja Lagle Adler. Orienteerumises esindas Tõstamaad ainukesena Saima Rand ja saavutas vanuseklassis D40 4. koha.

Sõudeergomeetril sõudmises kuulusid meie võistkonda Tiina Kapten, Raul Mätik ja Marko Esko ning kokkuvõttes saavuti hinnatav 4. koht. 4. koht saavutati ka juhtkonnavõistluses.

Laboriteenused Viljandi kesklinnas:

vee-, mulla- jt. analüüsid, konsultatsioon.
Asume Viljandimaa TÜ parempoolses tiivas
aadressil Väike-Turu t.3.

Info tel. 053 426 446, (043) 34 351

OÜ AA Aqua

LOOMAOMANIKUD, kelle koerad ja kassid on sel aastal veel vaktsineerimata marutaudi vastu, kasutage võimalust:

10. augustil

kell 9.00 Kastna endise kontorihoone juures
10.00 Tõstamaa alevi keskel platsil
10.30 Selistes Jaani poe juures
11.00 Selistes sidejaoskonna juures
11.30 Pootsi poe ees platsil
12.30 Kavarus Aadu talu juures
bussipeatuses

Vaktsineerimine on tasuta ja kohustuslik kõigile koertele, kassidele üks kord aastas, alates kolmandast elukuust. Loomade kaitse on ka loomaomaniku kaitse, kuna marutaud on inimesele ohtlik ja surmav haigus.

Ostan sõidukorras GAZ 69.

Info tel. 050 20712 või õhtuti 0698866

**Tõstamaa
valla
ajaleht**

Toimetused:

Lea Rannik Tõstamaa Raamatukogu
Alo Adler Tallinna Tehnikaülikool
Trükkitud OÜ Hansaprint

tel. 96 184
tel. 96 231

lea.rannik@mail.ee
alo.adler@mail.ee